

Egyszerűen csak „melegedőszobák”?

Nemzetközi kongresszus a bázisközösségekről

Meledőszobákat kell létrehozni, tekintettel arra a hiedegre és növekvő névtelenségre, amely az új, nagyméretű lelkipásztori terekben keletkezik”, mondja *Albert Bisinger*. A katolikus valláspedagógus ezért élénken érdeklődik a *bázisközösségek* és a *Kis Keresztény Közösségek* iránt. A Tübingeni Egyetem professzora medvealkatú férfi; az ő energiája vitte rá az aacheni *Misio* és az esseni *Adveniat* nevű katolikus segélyszervezetet, valamint a tőkekereső Rottenburg-Stuttgart-i püspökséget arra, hogy megrendezzék Németországban az első *Interkontinentális Bázisközösségi Kongresszust*.

A „bázisközösség” fogalma sajátos kettős színben játszik. A német püspökök sok éven át törvényen kívül helyezték és kerülték ezt a szót, mert érzésük szerint az túlságosan erősen jelentette a prófétai konfliktust, valamint a társadalmpolitikai és egyházon belüli tiltakozás mellett elkötelezett kicsi közösségeket, mindenekelőtt Latin-Amerikában. Kereken négy tucat ilyen közösség keletkezett az 1970-es években *Németországban* is – és ma személyi (vagyis nem területi) közösségekként elszórtan élnek a nagyvárosokban, többnyire a katolikus egyház jog klerikális falain kívül.

És globálisan? A bázisközösségek és Kis Keresztény Közösségek, amelyeknek a száma százazrekre rúg a katolikus világegyházban, elevennek és nagyon sokfélenek mutatkoznak. A kereken 40 000 *Small Christian Communities az USA-ban* többnyire időleges csoportokat jelent, amelyekben mindenekelőtt fiatalabb keresztények tevékenykednek. *Bernhard Lee* pasztorálteológus (San Antonio, Texas) azt mondja: „Több közöttük a nő, mint a férfi, 18 és 40 év közötti laikusok. Sok bázisközösség a főisko-

lákön folytatott lelkipásztori munka nyomán jön létre.”

A *latin-amerikai bázisközösségek* „jó állapotban vannak, fontos tényezőt alkotnak”, jelenti ki *Socorro Martinez Marqueo* szerzetesnő, aki Mexikóból koordinálja számtalan egyházi bázisközösség sűrű kontinentális hálóját. Brazíliában a bázisközösségek „az általánosan elismert lelkipásztori munka egyik vonalát alkotják”, mondja *Oswaldo Scherer*, São Paulo bíboros érseke. Hivatali kollégája, *Oscar Rodriguez* honduraszi bíboros, aki évekkel ezelőtt a globális adósságelengedési

A Vatikán teológiailag-ideológiailag üldözte ezeket a bázisközösségeket, ami az 1970-es és 1980-as években nagy keresztényüldözéshez vezetett: a jobboldali halálbrigádok tömegesen gyilkolták le azokat a katekétákat és közösségi tagokat, akiket *II. János Pál pápa* – a keleti blokkban szerzett tapasztalatait alkalmazva az egészen más dél-amerikai valóságára – kriptomarxistákként támadott hitvédő bíborosa, *Joseph Ratzinger* támogatásával.

Manapság már csak kevesen merészelnek megemlékezni az akkori vértanúkról – és ez érvényes a bázisközösségi kongresszusra is. Róma mos-tanság már hagyja élni a dél-amerikai bázisközösségeket, mindenesetre azzal a feltétellel, hogy követik az új, engedelmes papi nemzedék tagjait.

A latin-amerikai bázisközösségeknél csöndesebben és meditatívabban zajlik az *ázsiai* Kis Keresztény Közösségek élete. A társadalmi szempontból forradalmár közösségek itt csak kivételként találhatók meg. „Nálunk mindig cél a harmónia is”, mondja *Estela Padilla*, manilai lelkipásztori koordinátor. Ázsiában csak a népesség kereken 2%-át alkotják a

keresztények. Ázsia katolikusai kicsi kisebbségként élnek ott, kivéve Dél-Koreát, a Fülöp-szigeteket és Timort. A kirívó kisebbségi állapot radikálisan megkülönbözteti helyzetüket a dél-amerikaitól vagy az afrikaitól, ahol a bázisközösségek gyakran zárt katolikus, illetve keresztény szomszédságban élnek.

„Én egy bázisközösségből származom, és mindenütt ezt a közösségi formát reklámozom, mert a lényegi dolgok lent történnek, a hívők körében, az imádságban és a Biblia megosztásában, szemtől szemben”, mondja *Thomas Dabre*, az *indiai* Pu-

Bázisközösségek Európában

A II. Vatikáni Zsinat óta több mint 3000 bázisközösség és kritikus keresztény közösség alakult Európában, alulról jövő kezdeményezéssel. Valamennyien a zsinat két forradalmi dokumentumára, a *Lumen gentium*-ra és a *Gaudium et spes*-re hivatkoztak. A legtöbb bázisközösség ma Spanyolországban él, és harmincadik évfolyamában jár bázismagazinuk, az *Alandar*. A spanyol és portugál bázisközösségek kezdetben a katolikus-fasiszta diktátorok, Franco és Salazar ellen küzdöttek, de azokat csak az 1970-es évek közepén tudták legyőzni. A Magyar Népköztársaságban az 1989-es fordulatig üldözték a Bokorhoz tartozó bázisközösségeket, mivel a béke mellett elkötelezett katolikusokként megtagadták a katonai szolgálatot. Olaszországban, Belgiumban, Hollandiában és német nyelvterületen is léteznek kritikus bázisközösségek. Szabadon, többnyire a római katolikus egyház jog keretein kívül, felszabadító üzenetként olvassák a Bibliát, és elköteleződnek a politikailag és közösségileg értelmezett „Isten országa” mellett.

kampány védnöke volt, kifejezetten a bázisközösségi kongresszus kedvéért utazott Tübingenbe. Ő „teljesen a bázisközösségek és a bibliaolvasó csoportok mögé áll”, amelyekben, amint mondja, „az egyház élete pulzál”. A helyi bázisközösségek a szomszédos bázisközösségekkel együtt pappal rendelkező nagyplébániává kapcsolódnak össze, és változatos formákban jelennek meg: liturgia-, ima- és biblia-csoportok, városnegyedek gyülekezetei, összetartó halászok vagy szegények, sérültek, betegek önszegélyező csoportjai.

ELŐFIZETÉS

Tisztelettel kérjük Olvasóinkat, hogy legkésőbb **2014. február végéig** újítsák meg előfizetésüket. A lap ára nem változik, tehát az egyes számok ára 250,- Ft, az éves előfizetés **1500,- Ft**, illetve annak, aki postán kéri, a *postaköltséggel együtt 2600,- Ft*.

Többletbevezetéseket vagy adományokat ezután is szívesen elfogadunk.

Kérjük, hogy az utalvány címzésében az „Érted vagyok” és Kovács László nevét egyaránt tüntessék föl (1076 Budapest, Thököly út 11. I. 6.).

na püspöke. A bázisközösségek iránti lelkesedését nem lehet fékezni. Az ökumené szilárd híveként azt mondja: „Az én indiai világomban kereszténynek lenni annyit jelent, mint valásközileg elkötelezettnek lenni.” Dabre püspök a bázisközösségek támogatásának felelőse egész Indiában.

Hasonló meggyőződéssel beszél a Kinshasa térségében élő bázisközösségek lelki és politikai-demokratikus erősségéről az *Afrikát* képviselő, Kongóból érkezett, dogmatikaprofesszor apáca, *Josée Ngalula* is. Úgy írja le ezeket a közösségeket mint lelki családokat, illetve összetartó csapatokat a háború, az elnyomás, a korrupció és „az összes életkörülmények rettenetes, tartós ingatagsága” elleni, napról napra folyó küzdelemben. Állítása szerint a katolikus egyház, és benne elsősorban a bázisközösségek jelentik a demokratikus civil társadalom lánzsahéjét a Kongói Demok-

ratikus Köztársaságban. Például közülük kerültek ki a választási megfigyelők tízezrei, amikor az elmúlt évben meg kellett akadályozni a fenyegető választási csalást.

Németországban más szempontokat tartanak fontosnak. Elsőként a Latin-Amerikát támogató segélyszervezet, az *Adveniat* tette éves kampányának tárgyává a tabunak számító „bázisközösség” szót. Azóta több egyházmegyében is nő az érdeklődés a téma iránt, de elsősorban a Kis Keresztény Közösségekre vonatkozik, különös tekintettel arra, hogy egyre több helyen „mega-egyházközségekké” akarják összevonni a pap nélkül maradt plébániákat. Manapság az élet minden területe az gazdasági szemléletmód nyomásának van kitéve, a kapitalizmus egyre mélyebben vési bele az emberek életébe az optimalizálás és a verseny kényszerét. Ha ebben a helyzetben keresztény nők és férfiak

találnak egymásra a bázisközösségekben és a Kis Keresztény Közösségekben, hogy megerősítsék az egyént, támogassák egymást és együtt olvassák a Bibliát mint felszabadító üzenetet, akkor ezt csak üdvözölni lehet, mert az ilyen összefogás növeli az ellenálló-erőt és a szolidaritást.

Német teológusok gyakran utaznak a Harmadik világba, hogy ott kapjanak ötleteket az itthoni helyzetre vonatkozóan. Csakhogy ez a vágott virág-eljárás nem hoz sokat a konyhára, mert amit a távolban megcsodálnak és levágnak, az az itteni cserepekben sokszor csak nehezen nő meg. Jobb lenne saját utakat találni! Ehhez bátorságra és konfliktuskészségre lenne szükség az intézményi szempontból túlságosan ellátott és sok helyütt aggályoskodó, ellenőrzést gyakorló egyházban.

Thomas Seiterich

Forrás: Publik-Forum, 2013/3